

Veilig werken op het kasdek is noodzaak

Werken op hoge kassen met smalle

Dekwassers zouden moeten zijn voorzien van een looprooster-platform met een hekwerk er om heen, zodat servicemonteurs veilig kunnen werken.

Wettelijk gezien is de ondernemer hoofdeverantwoordelijk voor het veilig uitvoeren van werkzaamheden, ook door derden. Personen die onveilig werken, moet een teler dus wegsturen omdat hij anders kans loopt op een boete.

De huidige hoge kassen, met lange, smalle goten en breed glas vragen meer aandacht voor de veiligheid op het dek. Zorg daarom voor goede hulpmiddelen voor onderhoud en reparatie.

TEKST: HARRY STIJGER

Het rechtzetten van een uit de goot gelopen kasdekreinigingsmachine is volgens Hans Stedehouder, directeur van All Techniek Besseling Machinebouw, soms een hele artiestenklus. "Gelukkig komt het uit de goot lopen sporadisch voor, maar een scheefhangende dakwasser van 400 kg is levensgevaarlijk. Het rechtzetten kun je dan alleen veilig van buitenaf doen door er eerst een hele stelling om heen te bouwen. Dit kost echter twee dagen en zolang wil een teler niet wachten. Dan moet het van binnenuit gebeuren, waardoor we eerst het glas moeten verwijderen", zegt de directeur.

Oude installaties saneren

Vanaf 2003 maakt de machinebouwer veilige dekwassers met CE-keurmerk. De dekwassinstanties zijn voorzien van een looprooster-platform met een hekwerk er om

heen, zodat de servicemonteurs veilig kunnen werken.

In Nederland zijn nog ongeveer 200 dekwassinstanties met een open dock, die geen veiligheidshok of zelfs geen looprooster (alleen een buizenframe) hebben. Stedehouder: "Bijna een jaar geleden is een monteur 5 m naar beneden gevallen door het ontbreken van een dergelijk hekwerk. Telers moeten zich daar ook van bewust zijn en hun verantwoordelijkheid voor de veiligheid nemen."

De directeur wil de oude installaties saneren door hekwerken op platforms en looproosters te maken, zodat ze voldoen aan de minimale veiligheidseisen om erop te lopen. Nog beter is het om een aanlijnbus langs de trap te monteren, waar de monteur zich aan vast kan haken. Bij een eventuele val zet die haak zich vast. Zo wordt voorzien in een veilige werksituatie.

Duidelijke instructies

Stedehouder weet dat de Arbo-dienst bij een controle het servicewerk stillegt als de monteurs zonder veiligheidsvoorzieningen werken. Bovendien ziet deze inspectiedienst liever twee monteurs aan het werk, zodat er één alarm kan slaan als er iets gebeurt.

"Monteurs moeten duidelijke instructies krijgen; bijvoorbeeld niet door de goot lopen, maar met een karretje rijden. Zo'n gootkarretje moeten ze dan wel meenemen in hun servicewagen. Dat is lastig en het gootkarretje werkt niet snel. Ook mogen ze geen gereedschap in de hand meenemen de ladder op. Het benodigde materiaal moeten ze omhoog hijsen", aldus Stedehouder.

Service en onderhoud

Een kasdekreinigingsmachine heeft onderhoud nodig; met regelmaat moet het apparaat worden gesmeerd. Telers die dat niet zelf willen bijhouden, doen er goed aan om na het vervallen van de fabrieksgarantie (1 jaar) een servicecontract af te sluiten. Ook voor oudere installaties, die onderhoudsgevoeliger zijn, is dat interessant om te doen.

Zo kan er bijvoorbeeld een kruiskoppeling stuk gaan, waardoor de machine scheef gaat lopen. De kasdekreinigingsmachines zijn daar niet verder op te beveiligen.

goten, mag geen artiestenklus zijn

De Wandelaar: een logistiek systeem voor kassen

Maurice Kassenbouw in Horst heeft een allround logistiek systeem voor het werken op het kasdek ontwikkeld: de Wandelaar. Met deze techniek zijn werkzaamheden als krijten, reinigen en repareren veilig van buitenaf uit te voeren op kassen met een poothoogte van meer dan 5 m.

De Wandelaar bestaat uit een horizontaal werkplateau van 8 x 5 m, dat over de nokken van het kasdek verplaatst kan worden. Het plateau hangt in een aluminiumframe en is verschuifbaar. Het frame staat op in- en uitklapbare poten om door de goten te rijden.

Het verplaatsen van kap naar kap gaat in een aantal stappen. Bij de rail (leuning) aan de bovenkant van de kasgevel, schuift het middendeel met plateau naar een zijde. Het middendeel steunt dan met zogenaamde stempels op twee goten en de rail. De kolompoten van het frame klappen dan in. Het frame komt dan vrij en schuift naar de volgende kap. De kolompoten klappen weer neer en de stempels schuiven in. De Wandelaar is vervolgens rijklaar. Tijdens het rijden kunnen de luchtramen open blijven.

Dock overbodig

Dit logistieke systeem wandelt over het kasdek en heeft geen dock langs de kasgevel nodig. Hierdoor is het volgens Peter Malschaert van Maurice Kassenbouw veiliger in gebruik. "Het flinke werkplateau blijft bovenop het dek en hoeft niet meer langs het kasdek verplaatst te worden. Dit is minder gevaarlijk en daarnaast is er geen brede strook (dure) grond langs de kas nodig, die leeg moet blijven." Voor het verplaatsingssysteem en de slanghaspel, nodig voor het krijten of reinigen van het kasdek, is maar 1,5 m ruimte langs de gevel nodig.

Combinatiemachine

Volgens de technische man is een vaste installatie voor verschillende werkzaamheden kansrijker dan een mobiele installatie, die meer ruimte langs een kas vergt. "Het is echter niet zo simpel om één combinatiemachine te maken voor het krijten, reinigen en repareren van het kasdek. Kassen hebben beperkingen, zoals het maximale draaggewicht van het kasdek, en een permanente machine op het dek mag geen licht wegnemen."

De gedachte achter de Wandelaar is om een andersoortige kasdekmachine te ontwikkelen, waarmee alle werkzaamheden te doen zijn en een groot werkplateau heeft voor veel werkruimte. Malschaert: "Eén universele machine die alle problemen oplost, zal er door de verschillende kastypen, niet komen. Hierdoor blijft het altijd, tenminste voor een deel, maatwerk."

Maurice kassenbouw heeft inmiddels twee geïnteresseerden, maar dit moeten er minimaal vijf worden om het logistieke systeem voor kassen verder te ontwikkelen.

De Wandelaar heeft een horizontaal werkplateau van niet minder dan 8 x 5 m. Daardoor is ook op hoge kassen het krijten, reinigen en repareren van ruiten veilig van buitenaf uit te voeren.

Hulpmiddelen

Zonder hulpmiddelen mag niemand het dak op. Een teler moet er voor zorgen dat de juiste hulpmiddelen aanwezig zijn, zodat die te gebruiken zijn op het moment dat ze nodig zijn. Hulpmiddelen om de veiligheid op het dek te vergroten zijn bijvoorbeeld een safetykar, een handkar, een glasreparatiekar of een glaslift voor het te repareren glas. Een safetykar met een elektromotor is ook goed te gebruiken om verstopte daksproeiers te repareren.

De aanschaf van dergelijke hulpmiddelen is al snel terugverdiend, vooral als een grote ruit in de winter of met regen kapot gaat. Er komt dan veel kou of regenwater in de kas, waardoor de teeltschade soms groter is dan de investering van zo'n hulpmiddel.

Verzekeraars geven korting op de verzekeringspremie als er een servicerail aan de kasgevel gemonteerd is.

Telers moeten zich bewust zijn van de nodige veiligheid op het kasdek en daar hun verantwoordelijkheid voor nemen met maatregelen en aanschaf van hulpmiddelen.

Veilige glasreparatie met hulpmiddelen komt nog niet echt van de grond; het gebeurt nog veel met de hand. Voor het verder ontwikkelen van een logistiek systeem voor veilig werken op kasdekken, zijn meer dan een paar geïnteresseerde telers nodig.

SAMENVATTING